Χρήστος Ζυγομαλάς (1951-2019): Ένας πλην-θέτης εξομολογείται

«Στην Αθήνα δεν μπορείς μια στιγμή να την βρεις.
Σου τα πρήζουν οι οπαδοί, σου τα πρήζουν οι αρχηγοί.
Σου τα πρήζουν οι ειδικοί και οι κρατικοί φορείς.
Σε μια πόλη σαν κι αυτή είναι όλοι τους χαζοί.
Ποιος τα παίρνει όλα αυτά τα καταναλωτικά σκατά.
Σε γουστάρω βρε μουρλή κι απ' το κόμμα πιο πολύ.
Χτες τη βρίσκαμε κι οι δυό και μας φέραν το εκατό».
«Στην Αθήνα δε μπορείς»
Χρήστος Ζυγομαλάς (Εξάρχεια, 1979)

Την Τετάρτη 30 Ιανουαρίου έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 68 ετών, ο Χρήστος Ζυγομαλάς. Πρώτος τροβαδούρος των Εξαρχείων, συνοδοιπόρος του Νικόλα Άσιμου, γλύπτης, ζωγράφος, ποιητής, συγγραφέας και τραγουδοποιός. Το καλοκαίρι του 2008 είχε μιλήσει για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, με αφορμή την επιστροφή του μετά από χρόνια, στην εφημερίδα «ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ» (Ιούλιος-Αύγουστος, τχ. 46). Ακολούθησαν, μεταξύ άλλων, οι εμφανίσεις του στο διεθνές αντιεξουσιαστικό φεστιβάλ B-FEST και η έκδοση του βιβλίου του «Η Μπαλάντα της Πλατείας»). Τη συνέντευξη πήρε ο Τάκης Άκος:

«Β»: Συστήνοντας το Χρήστο Ζυγομαλά στους νεώτερους, να ξεκινήσουμε από το τι γινόταν τότε;

Όλα ξεκίνησαν από τις πρώτες παρέες που σύχναζαν στο Octapus Press του Τεό Ρόμβου, στην Κωλέττη. Το 1976 ανάψαμε μια φωτιά στου Στρέφη και μετά η φωτιά έγινε «πυρκαγιά» στην πλατεία το χειμώνα του '76 προς '77 όπου και οι πρώτες συλλήψεις και η πρώτη δίκη αναρχικών που τελικά αθωώθηκαν.

Το '78 προς '79 στέκι γίνεται η υπόγα του Άσιμου, στην οδό Αραχώβης 41, όπου εκεί δημιουργήθηκε η Exarcheia Square Band.

Εγώ τη βάφτισα έτσι από ένα κάντρυ ροκ τραγουδάκι της εποχής, το Washington Square. Οι δύο πόλοι της μπάντας ήμασταν ο Νικόλας κι εγώ με τους υπόλοιπους μουσικούς να εναλλάσσονται. Ο χαρακτήρας της μπάντας ήταν μια μουσική κολλεκτίβα. Ακολούθησε η πρώτη συναυλία στο θέατρο Αλάμπρα. Σκηνές ροκ με βρισίδια, αβγά και καυγάδες. Η μπάντα με μένα και τον Άσιμο -οι άλλοι είχαν αποχωρήσει- κράτησε έξι χρόνια.

Το ’79 παίξαμε στο «Σούσουρο» στην Πλάκα με πολλά ευτράπελα, ξεροκόμματα επί σκηνής κλπ. Το 1981 μας βρήκε να παίζουμε, να ξενυχτάμε και να κάνουμε φιλοσοφικές συζητήσεις με τον Ηρακλή Τριανταφυλλίδη και τον Γιώργο Γαβαλά στην υπόγα του Νικόλα προσπαθώντας να τον συνεφέρουμε από τη δεύτερή του κατάπτωση, η πρώτη ήταν πριν το ’78 και η τελευταία η μοιραία.

Το χειμώνα του ’82-’83 συνεχίσαμε στο «Τάδε Έφη» της οδού Λυσσίου, επίσης στην Πλάκα, από όπου και η σπάνια αφίσα η οποία είναι η παρακαταθήκη μας ως δυο πλην-θέτες που αποτυπώνει τη θέση μας έναντι όλων. Ήμασταν αναρχοατομιστές, είχα γοητευτεί από τον Στίρνερ και παραμένω αναρχοατομιστής ως ξεχωριστός άνθρωπος -άτομο στη μοναδικότητά του που συνεργάζεται με άλλους ανθρώπους- άτομα χωρίς μικροαστικούς ανταγωνισμούς, άναρχος και όχι πολτοποιημένος αριθμός. Ακολουθούν απλές καταγραφές σε δυο κασέτες των τραγουδιών μου, το 1981, «Το ξενέρωμα» και «Η πολιτεία».

«Β»: Πάμε στο σήμερα. Τώρα μπορείς «στην Αθήνα να τη βρεις»;

Επ’ ουδενί. Στην επαρχία όπου ζούσα υπάρχει κατινιά, κουτσομπολιό και ρουφιανιά. Μόνο εδώ στα Εξάρχεια που σήμερα είναι ο τελευταίος θύλακας ελευθερίας, δεν έχεις τον στιγματισμό της διαφορετικότητας, ούτε και τον ρατσισμό που επικρατεί στις άλλες γειτονιές κι έτσι όλο φεύγουμε από τα Εξάρχεια και πάλι εδώ γυρνάμε. Στο χώρο πιο παλιά τα πράγματα ήταν πιο πλατειά, μοιάζουν περιορισμένα σε μια πολιτική πλευρά, ενώ θα έπρεπε να υπάρχουν περισσότερες απόψεις. Το μότο μου είναι όχι στη βία, ναι στην κοροϊδία, κατά το γνωστό σύνθημα «ένα γέλιο θα σας θάψει».

«Β»: Πέρα από τα δικά σου τραγούδια παίζεις τα ρεμπέτικα σαν μπλουζ…

Δεν άλλαξα τις κλίμακες των ρεμπέτικων αλλά έκανα τη «γραφή» τους πιο ροκ. Απλά τσιμπάω λίγο τη χορδή και γίνεται μπλουζιά.

«Δεν είναι αυτό που σούχουν μάθει
Έξω απ' τα σίδερα όλος ο κόσμος είναι κελί
Όταν τον τρόπο της ζωής σου πας ν' αλλάξεις
Κάθε στιγμή ένας υπόδικος θάσαι κι εσύ»

«Β»: Τελικά είμαστε όλοι φυλακισμένοι;

Η φυλακή είναι η ίδια η κοινωνία μας. Ο μέγας αδελφός που μας επιτηρεί, στην επαρχία το μάτι, στην πόλη οι κάμερες κι ας επικαλούνται την εγκληματικότητα που δεν έχει φυσικά μειωθεί. Το κυριότερο είναι ότι όταν μυρίζουν ότι ένας άνθρωπος είναι ελεύθερος, τον προπηλακίζουν. Προσωπικά, υφίσταμαι εγώ και τα παιδιά μου τον ρατσισμό των παλιανθρώπων. Όσο περνάνε τα χρόνια βλέπω πόση φοβερή αλήθεια έχουν αυτοί οι στίχοι. Τελικά, όλοι είναι χωμένοι στα καταναλωτικά σκατά. Πολλοί ηλίθιοι καμαρώνουν για τα καινούρια αμαξάκια τους, ενώ δίπλα τους τα δάση καίγονται, οι παραλίες τσιμεντάρονται, παριστάνοντας τους σπουδαίους. Για να προστατευτούν αυτοί προληπτικά, φτιάχνονται «αντιτρομοκρατικοί» νόμοι που δεν θα τους σώσουν όμως όταν τελειώσουν οι πιστωτικές τους κάρτες, δεδομένου ότι η φτώχεια ριζοσπαστικοποιεί τις μάζες.

«Β»: Υπάρχει αντίδοτο σε όλα αυτά;

Τα καταναλωτικά σκατά είναι η διαχωριστική γραμμή. Ο καθένας μας στην μικροκλίμακά του μπορεί να επηρεάσει τους δίπλα του με το παράδειγμα και το λόγο του. Εμείς σαν καλλιτέχνες έχουμε τη δύναμη της μουσικής μας, εξάλλου έχει ειπωθεί ότι η μουσική μπορεί να ξεκινήσει μια επανάσταση. Οι μουσικοί αλλοτριώνονται και ηττώνται μόνο από τον εαυτό τους, το έργο τους παραμένει αλώβητο όσο κι αν κυνηγιέται από μακαρθισμούς. Τα κόμματα έχουν τα μέλη τους και ενδιαφέρονται μόνο για αυτά, εμείς έχουμε τον έρωτα και την αλληλεγγύη και γι' αυτό γουστάρουμε

κι απ’ το κόμμα πιο πολύ. Ως εναπομείνας πλην-θέτης έχω το χρέος απέναντι στον εαυτό μου, σαν αναρχικός-ατομιστής κι αμεσοδημοκράτης να διατηρήσω την ακεραιότητά μου παραμένοντας μέσα στα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, να φυλάγω θερμοπύλες κατά τη ρήση του Καβάφη.

«Β»: Ποια είναι, λοιπόν, τα πλάνα του πλην-θέτη Χρήστου Ζυγομαλά;

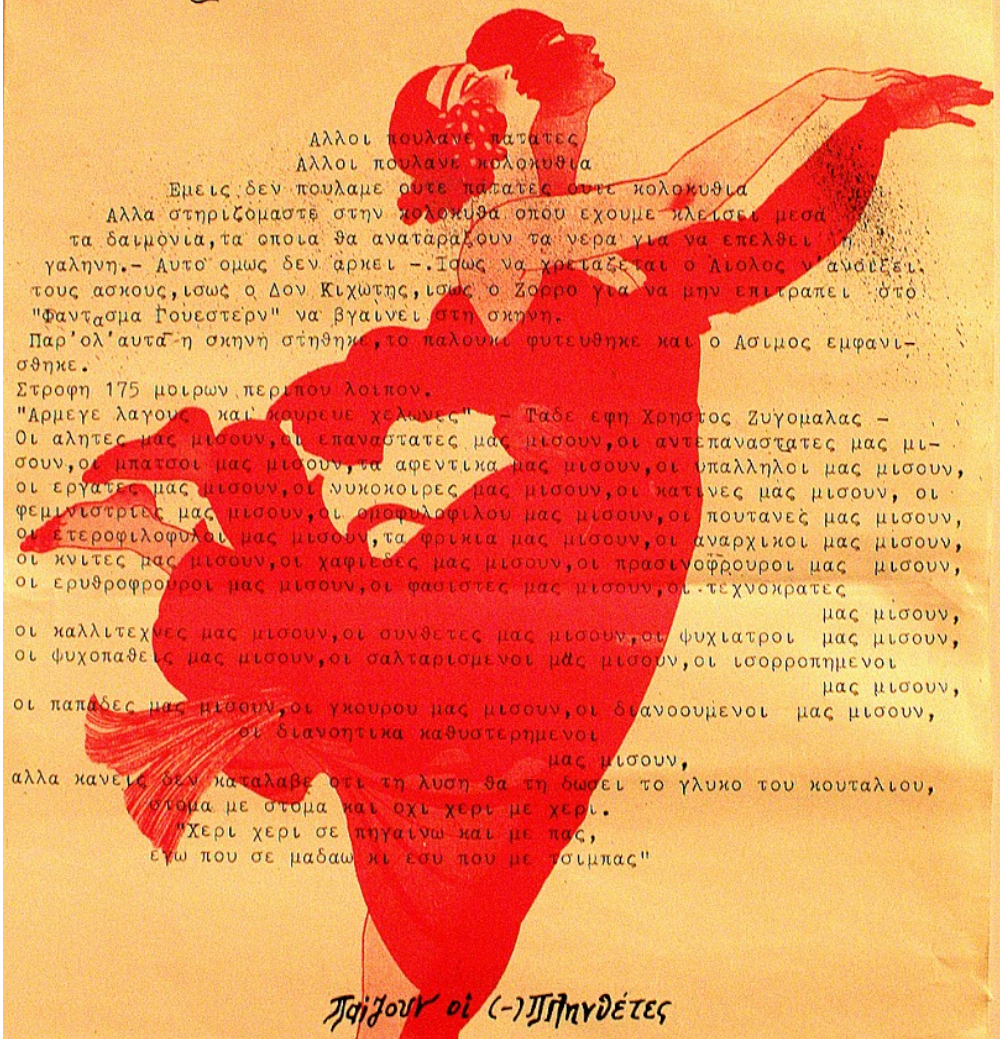
Να συνεχίσω να εργάζομαι σαν γλύπτης και εικαστικός πέρα από τα γκλαμουρέ κυκλώματα, χωρίς να προσδοκώ υπεραξία παρά μόνο καταθέτοντας τον ιδρώτα και την ψυχή μου. Σαν πλην-θέτης. Θα ξαναφτιάξω τα παλιά μου τραγούδια με τα νέα τεχνολογικά μέσα αφού όλα είναι σε κασσέτες. Υπάρχουν και μερικά καινούρια, μάλιστα έχω στα σκαριά και ένα τραγούδι για τα Εξάρχεια τα οποία τελευταία έχουν χαρακτηριστικά Δυτικής Όχθης, κατεχόμενη ζώνη όπου μπαινοβγαίνει ο εισβολέας.

-Το κανάλι του Χρήστου Ζυγομαλά www.youtube.com/zygomalas

* ***Φωτογραφία κειμένου*** *(Μανώλης Νταλούκας, 2012): Ο Χρήστος Ζυγομαλάς, δίπλα από το κολάζ που απεικονίζει τα μέλη του Exarchia Square Band (1978-79) σε παιδική ή νηπιακή ηλικία.*

ΤΑΔΕ ΕΦΗ

Μουσικοκινητικό Στέκι

Αλλοι πουλανε πατατες
Αλλοι πουλανε κολοκυθια
Εμεις δεν πουλαμε ουτε πατατες ουτε κολοκυθια
Αλλα στηριζομαστε στην κολοκυθα που εχουμε κλεισει μεσα
τα δαιμονια,τα οποια θα ανατάραξουν τα νερα για να επελθει η
γαληνη.- Αυτο ομως δεν αρκει -.Ισως να χρειαζεται ο Αιολος ν'ανοιξει
τους ασκους,ισως ο Δον Κιχωτης,ισως ο Ζορρο για να μην επιτραπει στο
"Φαντασμα Γουεστερν" να βγαινει στη σκηνη.
Παρ'ολ'αυτα η σκηνη στηθηκε,το παλουκι φυτευθηκε και ο Ασιμος εμφανι-
σθηκε.
Στροφη 175 μοιρων περιπου λοιπον.
"Αρμεγε λαγους και κουρευε χελωνες" - Ταδε εφη Χρηστος Ζυγομαλας -
Οι αλητες μας μισουν,οι επαναστατες μας μισουν,οι αντεπαναστατες μας μι-
σουν,οι μπατσοι μας μισουν,τα αφεντικα μας μισουν,οι υπαλληλοι μας μισουν,
οι εργατες μας μισουν,οι νυκοκοιρες μας μισουν,οι κατινες μας μισουν, οι
φεμινιστριες μας μισουν,οι ομοφυλοφιλου μας μισουν,οι πουτανες μας μισουν,
οι ετεροφιλοφυλοι μας μισουν,τα φρικια μας μισουν,οι αναρχικοι μας μισουν,
οι κνιτες μας μισουν,οι χαφιεδες μας μισουν,οι πρασινοφρουροι μας μισουν,
οι ερυθροφρουροι μας μισουν,οι φασιστες μας μισουν,οι τεχνοκρατες
μας μισουν,
οι καλλιτεχνες μας μισουν,οι συνθετες μας μισουν,οι ψυχιατροι μας μισουν,
οι ψυχοπαθεις μας μισουν,οι σαλταρισμενοι μας μισουν,οι ισορροπημενοι
μας μισουν,
οι παπαδες μας μισουν,οι γκουρου μας μισουν,οι διανοουμενοι μας μισουν,
οι διανοητικα καθυστερημενοι
μας μισουν,
αλλα κανεις δεν καταλαβε οτι τη λυση θα τη δωσει το γλυκο του κουταλιου,
στομα με στομα και οχι χερι με χερι.
"Χερι χερι σε πηγαινω και με πας,
εγω που σε μαδαω κι εσυ που με τσιμπας"

Παίζουν οι (-)Πληνδέτες

Νικόλας Άσιμος

Χρήστος Ζυγομαλάς

Τραγουδάει η ΣΟΦΙΑ ΝΟΗΤΗ

Λυσίου 11 πλάκα

ΤΗΛ: 3240174